

De Apidea: een schrandere kastje

At Hendriks/Ton Thissen

Als je het Apidea-bevruchtigingskastje vergelijkt met andere bevruchtigingskastjes die we in deze rubriek behandelen, moet je erkennen dat over dit kastje misschien niet dieper en degelijker maar wel langduriger is nagedacht. Van alles en nog wat is bij de Zwitserse bedenkers de revue gepasseerd. Wat bedachten zij?

Het kastje kent een uitschuifbare bodem. Het voordeel daarvan ontdekten we toen we het moe werden via een gammele van karton gemaakte trechter het kastje van boven met bijen te vullen. Dat was een heel gedoe. We zetten nu de kastjes vier aan vier op hun kop, doen de bodem open en gieten de bijen erin. We sluiten de bodem min of meer onmiddellijk tot op een kier, waardoor de 'geknoeide' bijen naar binnen kunnen. De enige voorwaarde bij deze wijze van werken is, dat je de voerbak moet voorzien van vast voedsel te weten. apifonda of suikerdeeg of gekristalliseerde honing.

Na verloop van tijd wil het lege voerbakje nog wel eens stevig vastzitten als je het voor een volle verwisselen wilt. Even enkele millimeters met de bodem schuiven en het euvel is verholpen.

De ventilatie heeft aan de voorkant plaats. Zet je via

het verticaal verschuifbaar frontblokje het kastje dicht, dan komt de ventilatieopening vrij. In geval van roverij kun je met het naar beneden schuiven van het blokje het vlieg gat verkleinen en tegelijkertijd de ventilatieopening vergroten.

Verenigen

Nu we het toch over de boven- en onderkant van het kastje hebben, voor verenigen kun je van beide kanten gebruik maken. Niet zelden is een beproefde manier van het invoeren van een dure moeder die in een bevruchtigingskastje is grootgebracht, het hele volkje te verenigen met het hopeloos moederloos gemaakte volk dat op een koningin zit te wachten. Wij zagen/snijden uit een dekplank, een stuk vloerzeil of iets dergelijks de omtrek van het apideakastje uit, leggen die op het volk en plaatsen het kastje – uiteraard zonder deksel – op de kop in de uitsparing. Dan mag het voerbakje geen vloeibaar voer bevatten. Je kunt ook via de bodem verenigen, maar dan schuif je de bodem voor de helft of meer uit; in ieder geval niet helemaal omdat dan een open ruimte ontstaat. Houd er rekening mee dat de voor een groot deel uitgeschoven bodem nog voldoende ruimte heeft. Maak de uitsnijding voor het kastje in dat geval dus meer naar voren.

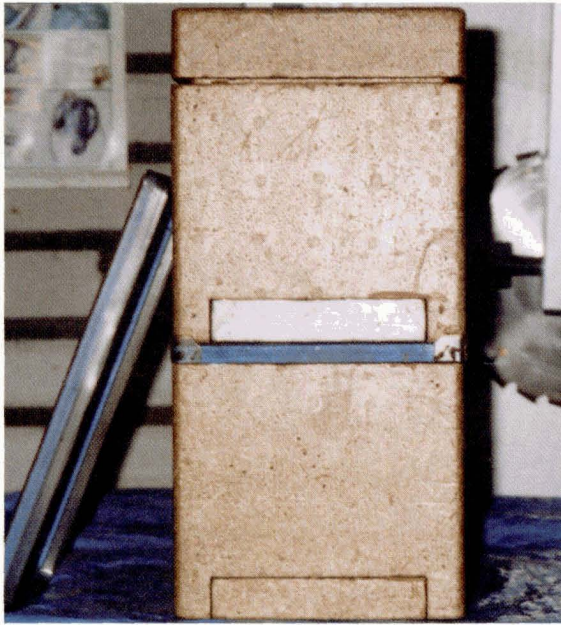
Opstapelen/opslaan

Je moet er een opzetrandje (zie foto) voor bedenken, maar dan is het stapelen een fluitje van een cent. We hebben wel eens torentjes van vier gemaakt. Je kunt er heel wat bijen in kwijt, zeker als je de drie onderste kastjes met vijf raampjes vult. De voerbak blijft dan in het bovenste kastje. Zo'n toren hebben we menigmaal met succes overwinterd. Wel zijn er een paar voorzieningen nodig, met name vulblokjes voor openingen die ontstaan aan de achterkant ten gevolge van het uitnemen van de bodems en vulblokjes vóór de ventilatieschermpjes aan de voorkant (op de onderste na i.v.m. de vliegopening).

Wie veel en vaak gebruik maakt van apideakastjes tot in de nazomer toe, ziet zich voor de vraag gesteld: waar laat ik al die belegde en bebroede raampjes incl. bijen? De moederloze bijen laten zich gemakkelijk verenigen in b.v. een 6-ramer. Daarop zetten we een zelfgemaakte bak/rand (zie foto) waarin op een glijstripje de raampjes met open en gesloten broed komen te hangen. Uiteraard moet dit volkje een koningin hebben om vanaf nu b.v. ingewinterd te worden.

Opzetbakje voor 6-ramer.

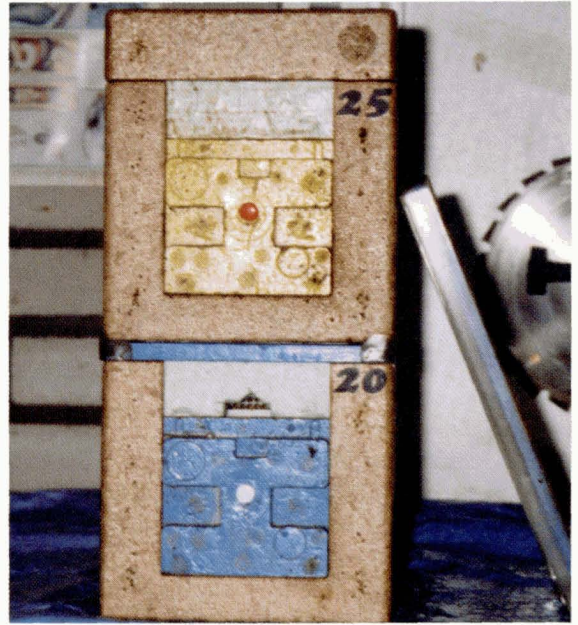
Opvulblokjes achterzijde.

Wat ook een mogelijkheid is: je kunt drie apidea-raampjes naast elkaar kwijt op een losse bovenlat (van een raam), als je die daarop vastzet met een schroefje door de bovenlat en door het voorgeboorde gaatje in de D van APIDEA aan de bovenkant van het raampje. Je krijgt dan na verloop van tijd wel te maken met het doorbouwen van het raam naar beneden, omdat de onderlat ontbreekt. Zo heeft elk voordeel zijn nadeel, maar het is goed te doen.

Roostertjes en 'dekplankje'

Het kastje – in kunststof uitgevoerd – wordt aangeleverd als een soort bouwpakketje. Je kunt de eveneens kunststoffen raampjesonderdelen in elkaar klikken, de roostertjes (met name het koninginneroostertje tussen het broedgedeelte en het voerbakje) aanbrengen in daartoe uitgespaarde richels. Aan de binnenvoorzijde is met een asfaltnageltje makkelijk een darrenroostertje (niet bijgeleverd) aan te brengen en aan de buitenzijde met een asfaltnageltje het bijgeleverde kunststoffen moerroostertje.

Het doorzichtig plastic 'dekplankje' bevat altijd één afsluitbare opening voor één dop, maar ook wel eens twee en anders is het makkelijk een tweede opening te maken. De praktijk heeft ons geleerd dat het handig is het hele afdekplankje aan één zijde van stevig folie te voorzien en met plakband vast te zetten in de hoeken aan de andere zijde. Bij het plaatsen van een dop snijd je met een scherp mes een kruis in de nu overdekte opening. De ontstane flarden houden bij het uitnemen van de dop (om hem

Opvulblokjes voorzijde (met ventilatie).

b.v. te bekijken) op effectieve wijze al te ijverige voedsters tegen.

Schrander maakt schrander

De creatieve constructie van het apidea-bevruchtigskastje nodigt uit tot creatief meedenken. Afgezien van het e.e.a. in het voorafgaande heeft het ons ook gebracht tot wat wij noemen ons punaise-info-systeem. Met punaises kun je op het kastje aangeven wat zich in het kastje bevindt. Alleen bijen of bijen met een larf of met een gesloten dop of met een uitgelopen onbevruchte koningin of met zo'n koningin gemerkt of met een bevruchte koningin (en eventueel geknipt). Je verzet de punaises van links naar rechts en van onder naar boven. Je kunt ook nog met andere kleuren punaises werken om nog meer of andere informatie te geven.

Niet volmaakt

Een gloednieuw apideakastje voldoet aan alle eisen. Maar na verloop van tijd en gebruik treedt slijtage op. Ook in apideakastjes gebruiken bijen propolis die de fijnschalige systeempjes kunnen verstoppen en verstoren. Als je dan gaat schoonmaken ben je al gauw bezig dat systeem aan te tasten. De roostertjes passen niet meer zo goed, de raampjes dito. Je hoeft het kastje niet meteen af te schrijven, maar het gaat irriteren omdat het normaal allemaal zo perfect werkt. Onderwijl zijn aan dit kastje wat kleine veranderingen aangebracht die verbetering betekenen. Al met al een kastje met veel mogelijkheden.